

Regeringskansliet
Miljö- och energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se

Torvutvinningens och torvanvändningens klimat- och miljöpåverkan (dnr M2016/01733/Nm)

Länsstyrelsen i Västra Götalands län yttrande över Miljö- och energidepartementets remiss avseende Torvutvinningens och torvanvändningens klimat- och miljöpåverkan, redovisning av regeringsuppdrag M2015/03518/Nm.

Övergripande synpunkter

Länsstyrelsen tillstyrker de föreslagna ändringarna.

Synpunkter på betänkandets förslag

Lokaliseringsprövning

Länsstyrelsen anser att det är positivt att klimatperspektivet beaktas i större utsträckning vid lokalisering av torvtäkter och instämmer i att krav på redovisning av klimatpåverkan kan ställas med stöd av gällande MKB-bestämmelser. Det är dock viktigt att det vägledningsmaterial för bedömningen av klimatpåverkan som ska tas fram är utformat så tydligt att både prövningsmyndigheter såväl som verksamhetsutövare i ett tidigt skede och på ett enkelt sätt får med denna aspekt i bedömningen när en ny torvtäkt planeras. Förslagen bedöms göra det ännu svårare att hitta lämpliga objekt för torvutvinning om näringsrika marker ska vara ett kriterium. Huvuddelen av arealen i våtmarksinventeringen utgörs av mossar som är näringsfattiga.

Utökad anmälningsplikt

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att alla husbehovstäkter av torv ska vara C-verksamheter. Våtmarker är generellt viktiga för bevarandet av biologisk mångfald och även mindre torvtäkter kan innebära en stor påverkan på våtmarksvärden om de lokaliseras olämpligt. Vad gäller alternativet med samråd enligt 12 kap 6 § miljöbalken kan tilläggas att en sådan förprövning kommer till stånd bara om verksamhetsutövaren själv bedömer att torvtakten väsentligt kommer att ändra naturmiljön.

En redaktionell synpunkt: I avsnitt 5.2.3 på sid 71 uppges att länsstyrelsen ska pröva frågan om markavvattning och då kan förbehålla sig rätten att även pröva C-anmälan. Detta stämmer inte alltid. Tillstånd till

markavvattningsprövas av länsstyrelsen när alla berörda står bakom ansökan och av mark- och miljödomstol när det krävs ersättning, inlösen eller tvångsrätt eller om alla berörda fastigheter inte är sökande. Så i vissa fall kan mark- och miljödomstolen pröva även C-anmälan (21 kap 3 § MB). Länsstyrelsen prövar dispens från eventuellt markavvattningsförbud, men kan vid dispensprövning inte överta prövningen av C-anmälan (19 kap 3 § MB).

Redovisning av farliga ämnen i torven

Länsstyrelsen anser att en redovisning av förekomsten av farliga ämnen i torven inte per automatik ska omfatta torvtäkter för annat än energiändamål. Det behovet bör avgöras vid prövningen utifrån torvens beskaffenhet på den aktuella platsen och sannolikheten för om det kan bli aktuellt att nyttja torven för energiändamål i ett senare skede. Det bedöms även vara möjligt att ställa villkor på att utvinning av torv för energiändamål, i det fall det skulle bli aktuellt i ett senare skede, endast får ske efter det att en redovisning av halter av farliga ämnen i torven genomförts och godkänts av tillsynsmyndigheten.

Efterbehandling

Länsstyrelsen delar förslaget att den huvudsakliga inriktningen på efterbehandlingen ska fastställas genom att en efterbehandlingsplan upprättas i samband med prövningen. Och att fokus i denna bör ligga på lämpligast efterbehandling ur klimatsynpunkt samt på att ta tillvara så mycket material som möjligt på den i anspråkstagna platsen.

Det är vanligt förekommande att torvutvinning inte sker i sådan omfattning att all torv brutits ut inom den angivna tillståndstiden. Om fortsatt verksamhet inte är aktuell är det därför viktigt att efterbehandlingsplanen även lämnar utrymme för alternativa efterbehandlingsmetoder som utifrån då rådande förutsättningar kan göra det som är lämpligast med hänsyn till klimat och naturaspekterna.

Ekologisk kompensation

Länsstyrelsen instämmer i utredningens analys och förslag. Restaurering av andra områden med motsvarande biotoper framhålls ofta som en lämplig form av kompensation och det bedöms vara särskilt väl tillämpligt när det gäller torvtäkter. Som konstateras i texten är rådighet samt behov av tillstånd/vattendom ofta något som försvårar möjligheten till effektiv kompensation, framförallt för mindre verksamhetsutövare. En avgiftslösning där pengarna går till centralt drivna våtmarksprojekt bedöms vara en bra och kostnadseffektiv lösning i de fall verksamhetsutövaren inte har egna förslag.

Energi- och klimatpolitiska styrmedel

Då torv numera anses ha en klimatpåverkan i paritet med fossila bränslen är det rimligt att även torv som bränsle ska omfattas av samma förutsättningar

avseende statliga styrmedel som andra fossila bränslen. Länsstyrelsen ser dock en risk i att om denna omställning går för fort kan det leda till att ett flertal torvtäkter upphör i förtid. Det kan resultera i stora mängder kvarvarande torv i täkterna vilket medför dålig hushållning och sämre förutsättningar för en ur klimatsynpunkt god efterbehandling. I remissen beskrivs även risken att torv på kort sikt kan komma att ersättas med kol. Länsstyrelsen undrar om utredningen har beaktat möjligheten att minska ovanstående risker genom att införa ett övergångsbidrag till dem som eldar med torv?

Några styrmedel för att minska användningen av odlingstorv föreslås inte i denna remiss men fortsatt utredning bedöms som nödvändig. Fritidsodling förbrukar ca. hälften av odlingstorven. Länsstyrelsen anser att det är viktigt att tillgängliggöra information om alternativa substrat och även upplysa om möjligheten till täckodling som minskar behovet av jordförbättring och odlingstorv.

Kunskapsbehov

Länsstyrelsen vill särskilt tillstyrka förslaget att göra ett urval av områden för restaurering av våtmarker, vilket inte minst är till hjälp när ekologisk kompensation aktualiseras. När det gäller urval utifrån biodiversitet är det angeläget att ha med landskapsperspektivet (t ex konnektivitet).

Som information kan även nämnas att Länsstyrelsen i Västra Götaland har producerat ett eget GIS-skikt utifrån Generalstabskartans uppgifter om sank mark, sank äng och sjö. Flera avrinningsområden har GIS-analyserats på utdikade våtmarker från olika kartunderlag.

Detta yttrande har beslutats av länsöverdirektören Lisbeth Schultze, efter föredragning av länsmiljöingenjören Jan Mastera. I den slutliga handläggningen har även enhetschefen för miljöprövning Jörgen Hammarström deltagit.

Lisbeth Schultze

Jan Mastera

Detta yttrande har signerats digitalt och saknar därför namnunderskrifter